

Beleid inzake het oprichten van een mestvergistingsinstallatie.

Emmeloord, 13 juli 2004.

Aan de raad.

Voorgenomen besluit.

1. Ten aanzien van het oprichten van een mestvergistingsinstallatie het volgende beleid vaststellen:

- het oprichten van een mestvergistingsinstallatie is mogelijk binnen de bestemming "agrarische doeleinden, bouwpercelen", mits:

- er sprake is van een volwaardig agrarisch veehouderijbedrijf en
- er geen co-vergisting plaatsvindt van stoffen die niet voorkomen op de groene lijst van het ministerie van LNV.

2. Binnen het ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied 2003 het oprichten van een mestvergistingsinstallatie met de hierboven genoemde voorwaarden mogelijk maken middels een binnenplanse vrijstelling ex artikel 15 WRO.

Advies raadscommissie.

[..]

Aanleiding.

Door schaalvergroting in de landbouw, en dan met name in de veehouderij, maken vergistingsinstallaties onderdeel uit van verzoeken ten behoeve van het oprichten van een veehouderijbedrijf in de gemeente Noordoostpolder. Ten aanzien van het oprichten van een vergistingsinstallatie is geen beleid vastgesteld en is er derhalve geen duidelijk toetsingskader. Onlangs is er een verzoek ingediend voor het oprichten van een mest(co)vergistingsinstallatie en heeft er met een andere burger een gesprek plaatsgevonden over het oprichten van een dergelijke installatie. Hij heeft aangegeven op korte termijn een verzoek in te dienen. Indien het een mestvergistingsinstallatie betreft waarbij uitsluitend mest van het eigen veehouderijbedrijf op hetzelfde bouwperceel betreft kan wat ons betreft in principe medewerking worden verleend, mits er geen andere stoffen aan het proces worden toegevoegd.

Om het mestvergistingsproces te versnellen en de opbrengst te verhogen kunnen ruwe celstoffen worden toegevoegd, co-vergisting. Als toevoeging voor co-vergisting kunnen (berm)grassen of maïs o.i.d. worden gebruikt. In sommige gevallen worden echter ook afvalstoffen van andere (voeding)processen gebruikt. In dat geval zijn het dus restproducten of afval van een niet-agrarisch proces en gaat het derhalve om afvalverwerking. Wij zijn van mening dat dergelijke activiteiten niet in het buitengebied van Noordoostpolder passen.

Het ministerie van LNV is op dit moment bezig een lijst samen te stellen, de zogenaamde "groene lijst". Op deze lijst worden stoffen vermeld die ten behoeve van co-vergisting aan de mest kunnen worden toegevoegd. Als regel kan gesteld worden dat stoffen die niet op deze lijst voorkomen niet aan de mest mogen worden toegevoegd. Naar verwachting zal de lijst deze zomer in de Staatscourant worden gepubliceerd.

Mestbewerking/vergisting.

Mestbewerking is het behandelen van dierlijke mest, zodat deze beter als mest kan worden gebruikt, of voor andere functies geschikt wordt. Een aanzienlijk deel van de geproduceerde dierlijke mest zal naar verwachting in de (nabije) toekomst bewerkt gaan worden. Dit heeft ruimtelijke consequenties.

Nu er een aantal initiatieven bekend is moet deze ook vanuit de ruimtelijke ordening beoordeeld worden. Dit roept de vraag op of mestbe(ver)werking een agrarische activiteit is die kan worden toegestaan op een agrarisch bouwperceel. Hiervoor moet gekeken worden naar de definitie van een agrarisch bedrijf, dit is: "een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen of het houden van dieren". De definitie van agrarisch bedrijf is in ons bestemmingsplan "Landelijk Gebied" als volgt gedefinieerd: "een veehouderij, akkerbouw- of tuinbouwbedrijf; onder een tuinbouwbedrijf wordt mede verstaan boomkwekerijen, bloemen-, kruiden-, bloembollen-, fruit-, champignons- en knollenkwekerijen.

De energie, het product van mestbewerking heeft geen rechtstreekse relatie met het houden van dieren of telen van producten. De mest, een afgeleide van de dieren, wordt bewerkt en levert energie op, zoals melk versus kaas of boter.

Probleemstelling.

Door het ontbreken van een duidelijk toetsingskader voor het oprichten van een (co)-vergistinginstallatie op een agrarisch bouwperceel is het nodig dat hiervoor beleidsregels worden opgesteld. In het algemeen zou gesteld kunnen worden dat een (co)-vergistinginstallatie uitsluitend binnen de bestemming "agrarische doeleinden" is toegestaan of in het nieuwe bestemmingsplan binnen het bouwvlak op grond van de bestemming "agrarisch gebied". Binnen deze bestemming zijn echter ook percelen waar een deel van het perceel wordt gebruikt voor opslag van agrarische producten van een ander agrarisch bedrijf en wordt de (voormalige) bedrijfswoning bewoond door derden. Op deze wijze zou binnen deze (toekomstige) bestemming een (co)-vergistinginstallatie kunnen worden opgericht terwijl er op het perceel geen agrarische activiteiten plaatsvinden.

Door een beleidsregel op te nemen waarin staat vermeld dat het oprichten van een (co)-vergistinginstallatie uitsluitend is toegestaan op een volwaardig agrarisch bedrijf. Er is sprake van een volwaardig agrarisch bedrijf wanneer het hoofdkomen van de ondernemer afkomstig is uit het agrarisch bedrijf ter plaatse en voor de uitoefening van de agrarische bedrijfsactiviteit op het perceel 0,8 Standaard Bedrijfs Eenheid (SBE) benodigd is.

Om te voorkomen dat op een agrarisch perceel middels co-vergisting afvalverwerking zal plaatsvinden stellen wij u voor om tevens in de beleidsregel op te nemen dat co-vergisting slechts is toegestaan wanneer de stoffen die voor co-vergisting worden toegevoegd, vermeld staan op de zogenaamde "groene lijst".

Ruimtelijke gevolgen van mestbe(ver)werking.

Vestiging van een mestverwerkingsinstallatie op een melkveehouderijbedrijf kan onderdeel uitmaken van de inrichting. Ten behoeve van de opslag en verwerking van de mest is veel opslagcapaciteit nodig. De onbewerkte mest kan in kelders onder de ligboxenstal worden opgevangen, de bewerkte mest moet echter in een aparte silo worden opgevangen. Ook de vergisting vindt plaats in silo's.

Naast de silo's moet een stationaire motor en generator worden geplaatst, meestal in een (zee)container. Om de gehele installatie op een erf te kunnen oprichten is over het algemeen een erfvergroting noodzakelijk, een dergelijke erfvergroting moet landschappelijk worden ingepast. Indien er sprake is van een installatie waarbij grondstoffen c.q. mest of afvalstoffen van derden worden gebruikt, heeft dit bijvoorbeeld tot gevolg dat er een grote verkeersaantrekkende werking vanuit kan gaan. Als de mest- of afvalstoffen van derden worden verwerkt is er sprake van afvalverwerking, deze activiteit past ruimtelijk gezien niet in een agrarisch gebied.

Geen beleid.

Het oprichten van een mestvergistinginstallatie is van de laatste tijd waardoor er geen regeling in het bestemmingsplan "Landelijk Gebied" is opgenomen. Ook in het voorontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied 2003 is geen regeling opgenomen. Om elke vorm van willekeur te voorkomen is het wenselijk om ten behoeve van vergistinginstallaties beleid op te stellen.

1. Bestemming.

Eerste mogelijkheid is om de vestiging toe te staan binnen het bouwvlak binnen de bestemming "agrarisch gebied". Nadeel van deze regeling is dat een vergistinginstallatie op elke locatie in de polder kan worden opgericht. Ook op de percelen waar de agrarische gebouwen worden gebruikt voor de opslag van agrarische producten en de bedrijfswoning wordt bewoond door derden en geen deel uitmaakt van de agrarische bedrijfsvoering op het perceel. Kortom dit is een ongewenste situatie.

2. *Vrijstelling.*

Om te voorkomen dat op elk perceel in de Noordoostpolder een vergistinginstallatie kan worden opgericht is het verstandig om binnen de bestemming "Agrarisch gebied" een vrijstelling op te nemen ten behoeve van de vergistinginstallatie. Voor toepassing van deze vrijstelling ex art. 15 WRO zal een toetsingskader moeten worden gecreëerd. Om voor een dergelijke vrijstelling in aanmerking te komen moet er sprake zijn van een koppeling met - en realiseren op - een perceel met een volwaardig agrarisch bedrijf en in het vergistingsproces mogen geen 'niet-agrarische' producten worden toegevoegd, anders dan genoemd worden op de zogenaamde 'groene lijst' van LNV.

3. *Voorwaarden.*

Door de koppeling met - en realiseren op - wordt voorkomen dat een mestvergistingsinstallatie als zelfstandige bedrijfsactiviteit wordt gevestigd op een perceel met een agrarische bestemming. In dat geval zou er sprake zijn van afvalverwerking, de mest is niet afkomstig van dezelfde inrichting en is een restproduct (afval) van een andere inrichting. Door de koppeling met - en realiseren op - is er milieutechnisch sprake van één inrichting. Door tevens de voorwaarde *volwaardig agrarisch bedrijf* op te nemen is het niet mogelijk om op een kleinschalig veehouderijbedrijf een vergistinginstallatie te vestigen. Er is sprake van een volwaardig agrarisch bedrijf als het hoofdkomen van de ondernemer afkomstig is uit het agrarisch bedrijf en voor de uitoefening 0,8 SBE benodigd is. Co-vergisting is slechts toegestaan wanneer de stoffen die voor co-vergisting worden toegevoegd staan vermeld op de "groene lijst". Deze lijst wordt/is samengesteld door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bevat stoffen die zonder problemen aan de mest kunnen worden toegevoegd om het vergistingsproces te versnellen. Daarbij valt te denken aan grassen (geen bermgrassen) en (snij)maïs e.d.

(Wettelijk) beleidskader.

Op basis van artikel 148 van de Gemeentewet juncto artikel 4: 81 Algemene wet bestuursrecht is uw raad bevoegd beleidsregels vast te stellen. Ter motivering van een besluit inzake het oprichten van een co-vergistinginstallatie kan naar deze beleidsregel worden verwezen.

Onderbouwing keuze voor het voorgenomen besluit.

Door het vaststellen van het onderhavige beleid inzake het oprichten van een (co)vergistinginstallatie kan een gedegen toetsing plaatsvinden. Op deze wijze kan worden voorkomen dat in het buitengebied een installatie wordt opgericht die primair gericht is op het opwekken van energie uit afvalstoffen en geen primaire relatie heeft met het agrarisch gebied.

Financiën/Planning.

Over het algemeen vergt het oprichten van een (co)vergistinginstallatie veel ruimte en is voor het oprichten van een dergelijke installatie een erfvergroting noodzakelijk. Ten behoeve van een erfvergroting moet het vigerende bestemmingsplan worden herzien. Het betreft een particulier initiatief waaraan voor de gemeente geen kosten zijn verbonden. Na vaststelling van het onderhavige beleid moet dit beleid worden gepubliceerd, na publicatie mag naar het beleid worden verwezen en dient het als toetsingskader.

Communicatie.

Het beleid zal op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd en het vastgestelde beleid zal dienen ter motivering van uw besluit op een eventuele aanvraag waarvan de aanvraag schriftelijk zal worden geïnformeerd.

Achterliggende documenten.

Aanvraag van de heer Van Ittersum 20 april 2004.

Antwoord van ons college op het verzoek van de heer Van Ittersum.

Burgemeester en wethouders van Noordoostpolder,
de secretaris. de burgemeester.

Steller:

Marian Duiven, 502 (m.duiven@gemnop.nl)

Siemon G. Faber, 329 (s.faber@gemnop.nl)

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 juli 2004, no. 10033-1;

gelet op artikel 148 van de Gemeentewet juncto artikel 4: 81 Algemene wet bestuursrecht;

B E S L U I T:

1. ten aanzien van het oprichten van een mestvergistingsinstallatie het volgende beleid vaststellen:

het oprichten van een mestvergistingsinstallatie is mogelijk binnen de bestemming "agrarische doeleinden, bouwpercelen", mits:

- er sprake is van een volwaardig agrarisch veehouderijbedrijf en
- er geen co-vergisting plaatsvindt van stoffen die niet voorkomen op de groene lijst van het ministerie van LNV;

2. binnen het ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied 2003 het oprichten van een mestvergistingsinstallatie met de hierboven genoemde voorwaarden mogelijk te maken middels een binnenplanse vrijstelling ex artikel 15 WRO.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 2 september 2004.

De griffier,

de voorzitter,